

L'opacitat del CNI força el govern de Sánchez a donar explicacions

La ministra de Defensa es desvincula de les decisions d'intel·ligència preses durant el mandat del PP, mentre que l'independentisme insisteix en la comissió d'investigació

Commemoració de l'any dels atemptats del 17-A. | Albert Alemany

Ja han passat tres dies des que la cara de l'imam de Ripoll, Abdelbaki es Satty, va tornar a primera plana mediàtica. Les incògnites sobre l'atemptat mortal del 17 d'agost del 2017 han tornat a arrelar, a partir de la informació publicada al diari *Público* (<https://www.publico.es/politica/exclusiva-iman-ripoll-1-cerebro-masacre-ramblas-confidente-cni-dia-atentado.html>), on s'afirma que el líder de la cèl·lula gihadista que va atemptar a Barcelona, Cambrils i Alcanar havia estat confident del Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI) fins el dia mateix de la massacre i que el servei tenia control del grup. Des de llavors, moltes informacions s'han fet ressò del que encara manté el rotatiu, tot i que el govern espanyol, fins aquest dijous, s'havia mantingut en silenci.

Ara, ha estat la ministra de Defensa en funcions, Margarita Robles, qui ha acabat amb aquesta manca d'explicacions, tot i que ho ha fet sense voler responsabilitzar-se de res. (<https://www.naciodigital.cat/noticia/184255/govern/sanchez/no/respondra/escandol/cni/17-a>) Arran de les reiterades peticions que s'han efectuat durant els darrers dies per investigar la situació, ha afirmat que el govern espanyol està disposat a comparèixer al Congrés o davant l'autoritat judicial que correspongui. Però ha matisat un fet rellevant. El govern del PSOE només podrà respondre per allò que hagi passat durant el seu mandat i no sobre allò que va decidir fer el

CNI amb anterioritat. L'any 2017, era el PP qui comandava l'executiu central i, per tant, també els serveis d'informació.

"Jo hauré de respondre a allò que faci referència a la gestió del meu govern, no sobre el que hagi ocorregut amb anterioritat, perquè no ho puc conèixer", ha assegurat, mesurant les escasses paraules que des del govern espanyol s'han emès sobre el tema. No obstant això, també ha recordat que el director del CNI, Félix Sanz Roldán, ja va comparèixer a la Comissió de Secrets del Congrés, i que tots els grups van poder preguntar -malgrat que va ser a porta tancada- el que van voler.

Quan falta menys d'un mes perquè es commemorin els dos anys del dolorós atemptat, les víctimes tornen a demanar que es faci justícia

Les explicacions, però, s'han manifestat escasses davant de les darreres informacions. Si bé només les ratifica el rotatiu -i no les ha pogut confirmar cap altre mitjà-, tampoc s'ha produït un clar desmentiment de les mateixes per part del govern espanyol o del CNI. Ni tan sols s'ha confirmat d'on surt la informació. Això, sumat al caràcter emocional dels fets, agafa una rellevant transcendència per a les víctimes i les seves famílies. Justament quan falta menys d'un mes perquè es commemorin els dos anys del dolorós atemptat, tornen a demanar que s'aclareixi la veritat i que es faci justícia.

Una comissió d'investigació vetada

Els fets relacionats amb l'atemptat del 17-A segueixen sota investigació. Malgrat que una part del sumari secret es va aixecar fa justament un any, continuen sent moltes les incògnites a l'entorn dels fets. El 25 d'abril es va crear, per resoldre dubtes, una comissió d'investigació sobre els atemptats al Parlament de Catalunya (<https://www.naciodigital.cat/noticia/153497/parlament/constitueix/comissio/investigacio/dels/atemptats/17-a>), que realitza compareixences periòdiques i citacions a càrrecs policials i polítics, sovint no respostes. La comissió d'investigació a la cambra catalana es va decidir impulsar mesos després que el PSOE, el PP i Ciutadans decidissin vetar-ne una d'identica al Congrés dels Diputats.

Això succeïa l'1 de març del 2018, dia que la mesa de la cambra baixa -presidida per la popular Ana Pastor- denegava la petició conjunta d'ERC i el PDECat, al·legant que era un assumpte de seguretat nacional que havia de tractar-se a porta tancada. Ja llavors, els partits independentistes havien remarcat la necessitat de posar llum sobre la connexió que tenia el CNI amb l'imam de Ripoll, si s'havien efectuat mesures de control alternatives sobre ell o interrogar sobre les visites que li havia fet l'agència el 2014 a la presó de Castelló.

Félix Sanz Roldán, director del CNI, va afirmar que els contactes amb l'imam de Ripoll a la presó de Castelló s'havien realitzat "seguint els protocols"

Dies després, el 6 de març, Félix Sanz Roldán va demanar comparèixer a la Comissió de Despeses Reservades del Congrés per informar, a porta tancada, dels contactes que havia tingut el CNI amb Es Satty. El director va assegurar que la visita a l'imam s'havia produït "seguint els protocols", i va negar que el cervell de l'atemptat terrorista hagués estat un confident de l'òrgan que presidia.

Si va ser o no confident, però, torna ara a ser sobre la taula de l'executiu del PSOE. De fet, arran de les informacions de *Público*, ERC i JxCat han tornat a demanar una comissió d'investigació sobre el 17-A,

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/184118/erc/jxcat/tornen/demanar/comissio/al/congres/sobre/17-a/despres/noves/revelacions>) amb compareixences del president en funcions espanyol, Pedro Sánchez, de la ministra de Defensa i de l'exdirector del CNI. Ara, a més, el Govern de Quim Torra també ha demanat una reunió amb els responsables del Ministeri de Defensa per esclarir els fets.

El CNI, un servei amb cert grau d'autonomia

La realitat, però, és que el CNI és, per al govern central, una institució més aviat pantanosa de la qual evita parlar en públic. Dependent, sobretot pel que fa al pressupost, dels ministeris d'Interior, Defensa i Afers Estrangers, compta amb uns comptes reservats, com també ho són els seus objectius, per tal de protegir identitats, esdeveniments, llocs o dates, segons apunta la mateixa agència d'intel·ligència espanyola.

La seva finalitat, tal com es pot llegir a la pàgina web, és "prevenir i evitar qualsevol perill, amenaça o agressió contra la independència o integritat territorial d'Espanya, els seus interessos nacionals i l'estabilitat de l'Estat de dret i de les seves institucions". La informació que obté el CNI es plasma en informes que s'entreguen al president del govern i als ministres -durant el moment dels atemptats, Mariano Rajoy i l'equip de govern del PP-. El centre d'intel·ligència també pot informar directament les forces de seguretat de l'Estat, en cas que una informació requereixi una acció immediata.

En qualsevol cas, però, el grau d'autonomia del CNI és notable. Si bé orgànicament està adscrit al Ministeri de Defensa -durant el mandat de Rajoy es va circumscriure temporalment al Ministeri de la Presidència-, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar. Les seves interioritats són opaques, de la mateixa manera que ho és el seu actual pressupost, que el 2009 rondava els 255 milions d'euros. Ara totes les mirades tornen a centrar-se en ell. I ja sigui per justificar o desmentir les informacions defensades pel diari, algú haurà d'assumir la responsabilitat de donar explicacions.